

Un cop de mà

El comentari lèxic

Sempre i quan / Sempre que

L'expressió *sempre i quan* no és correcta en català. És un calc literal del castellà *siempre y cuando*.

La construcció correcta és *sempre que*, i expressa una condició. Aquesta condició també es pot expressar amb la conjunció *si* i el verb en indicatiu. Per exemple:

- ✓ *Hi anirem demà, sempre que no plougi.*
- ✓ *Hi anirem demà, si no plou.*

- ✓ *La reunió començarà de seguida, sempre que no torni a haver-hi problemes de llum.*
- ✓ *La reunió començarà de seguida, si no torna a haver-hi problemes de llum.*

Núm. 32

L'apunt de sintaxi

Ús i abús dels possessius

Els possessius tenen en català un ús força més restringit que en altres llengües. Per tant, cal tenir molta cura a utilitzar-los únicament en aquells casos en què són estrictament necessaris.

Hem d'evitar l'abús de possessius; a vegades simplement hem d'eliminar-los, a vegades hem de substituir-los per una oració de relatiu o per un pronom personal i a vegades hem de canviar l'estructura de la frase.

Cal suprimir-los, perquè no aporten cap informació addicional:

- × *El regidor va allargar la seva mà al president de l'entitat.*
- ✓ *El regidor va allargar la mà al president de l'entitat.*
- × *A partir d'avui, la biblioteca comença els seus horaris normals.*
- ✓ *A partir d'avui, la biblioteca comença els horaris normals.*

Cal substituir-los per un pronom personal:

- × *Havia començat estudis mediambientals, que van despertar el seu interès per la natura.*
- ✓ *Havia començat estudis mediambientals, que li van despertar l'interès per la natura.*

Cal evitar construccions de possessiu que en català es resolen amb el pronom *en*:

- × *La comissió es va ocupar de l'edifici i va pagar la seva remodelació.*
- ✓ *La comissió es va ocupar de l'edifici i en va pagar la remodelació.*

Cal utilitzar el pronom reflexiu *es* quan el posseïdor és qui fa l'acció:

- × *Va posar les seves claus a la butxaca.*
- ✓ *Es va posar les claus a la butxaca.*
- × *Va vendre les seves joies per pocs diners.*
- ✓ *Es va vendre les joies per pocs diners.*

Novembre
2013

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Altres aspectes

Els gentilicis

Els gentilicis són adjectius o substantius que denoten el lloc d'origen d'un individu, ja sigui un país, una ciutat, una regió, una ètnia, una tribu, etc. S'escriuen amb minúscula inicial: *idioma italià, els bantus, un europeu, cultura afgana, port castellanenc, ciutat vallesana, club montmeloní.*

En català hi ha diversos sufixos que s'utilitzen per a la formació de gentilicis. Els que tenen un ús més freqüent són els següents:

-à -ana: paretà -ana	-enc -a: llagostenc -a
-ès -esa: vallromanès -esa	-í -ina: calderí -ina

Aquests sufixos no tenen una distribució fixa per raons estructurals, sinó que se n'han fet servir uns o altres per motius històrics (per exemple, el sufix *-enc*, d'origen germànic, era més habitual a la zona nord del domini lingüístic) o sons (encara que no hi ha unes regles de combinació fonètica, els gentilicis han de tenir una combinació de sons harmoniosa i han de ser fàcils de pronunciar).

En català no totes les poblacions tenen gentilici; aquesta situació no implica cap valoració negativa. Així, en molts casos la gent d'un poble determinat és coneguda com *els de...* Exemple: *els d'Aiguaviva.*

Finalment, una mateixa localitat pot tenir més d'un gentilici, com és el cas de les formes següents referides als habitants de la Garriga: *garrigà -ana* i *garriguenc -a.*

Que diu que què?

Orellera

La denominació catalana *orellera* és la forma recomanada pel Termcat per a designar l'auricular de petites dimensions que els presentadors i alguns tècnics d'un programa es col·loquen dins l'orella per sentir el que s'emet per antena i, alhora, per rebre instruccions del control de realització o d'altres membres de l'equip. En castellà aquest concepte es coneix amb el nom de *pinganillo*, una expressió argòtica que s'ha generalitzat en l'àmbit dels mitjans de comunicació.

Clica aquí!

No saps com es diuen els de Sant Fost? No et recordes si hem de dir *canovellenca* o *canovellina*? *Calderí*? O és *montbuienc*? Al web de la Societat Catalana d'Onomàstica trobaràs els gentilicis de tots els municipis de Catalunya, el País Valencià, les Illes i la Catalunya del Nord.

Ja ho saps: si vols sortir de dubtes, clica [aquí!](#)

Núm. 32

Novembre
2013

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL